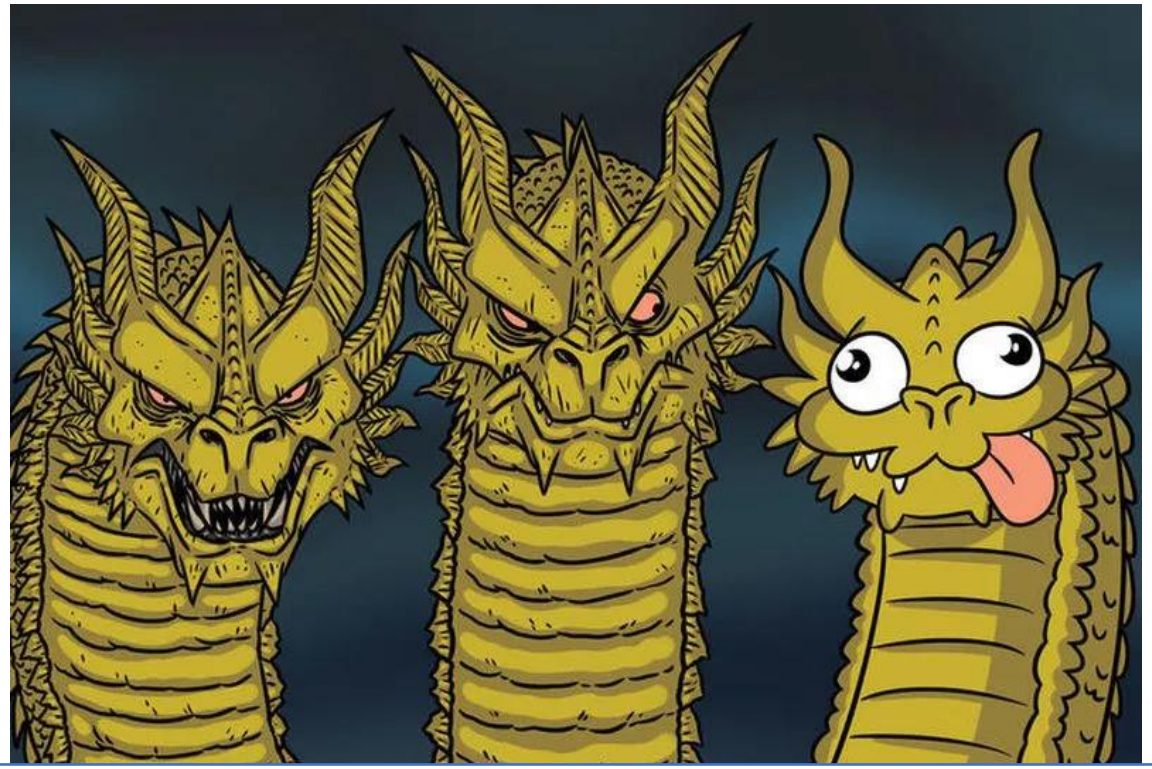
UNIVERSITETET I OSLO

Institutt for informatikk

IN1010 våren 2026

Arv og subklasser - del 2: Polymorfisme, konstruktører i subklasser

Eyvind W. Axelsen (eyvinda@ifi.uio.no)

Lysark basert på tidligere materiale laget av Stein Gjessing

Dagens tema

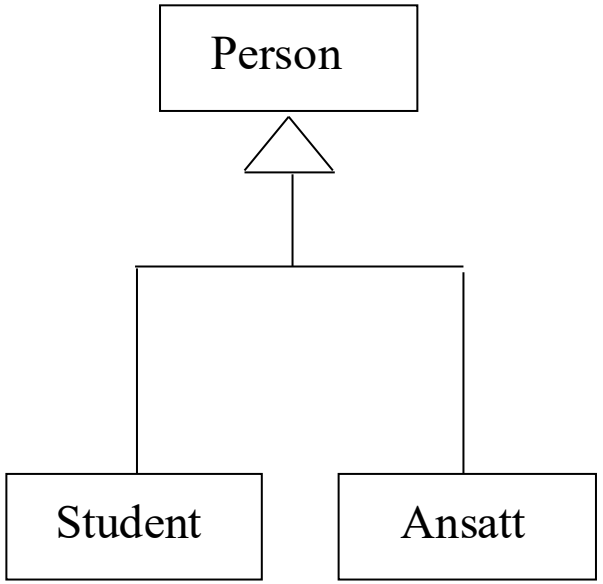
- Polymorfisme
- Litt om arv vs komposisjon
- Konstruktører og subklasser
- Og litt om modifikatorer og abstrakte ting, som vi ikke rakk sist

Bilde fra wikimedia commons

Klassehierarki vs. programkode vs. datastrukturer

Når du planlegger programmet

Når du skriver programmet

```
class Person {
    String navn;
    int tlfnr;
    boolean gyldigTlfnr() { ... }
}
```

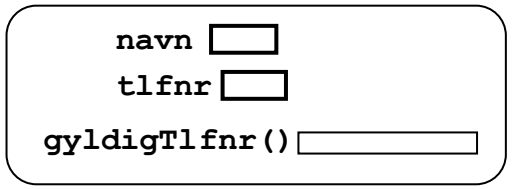
```
class Student extends Person {
    String program;

    void byttProgram(String nytt) {
        program = nytt;
    }
}
```

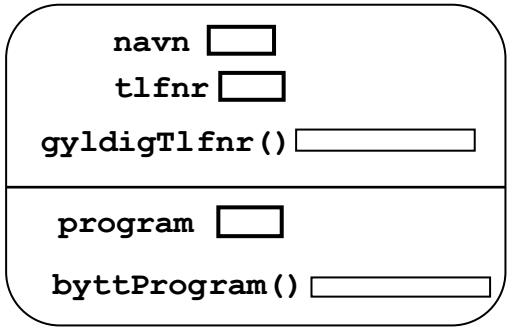
```
class Ansatt extends Person {
    int lønnstrinn;
    float antallTimer;

    void lønnstillegg(int tillegg) {
        lønnstrinn += tillegg;
    }
}
```

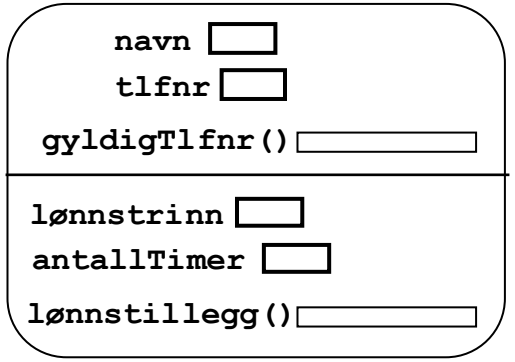
Når du kjører programmet

Person-objekt

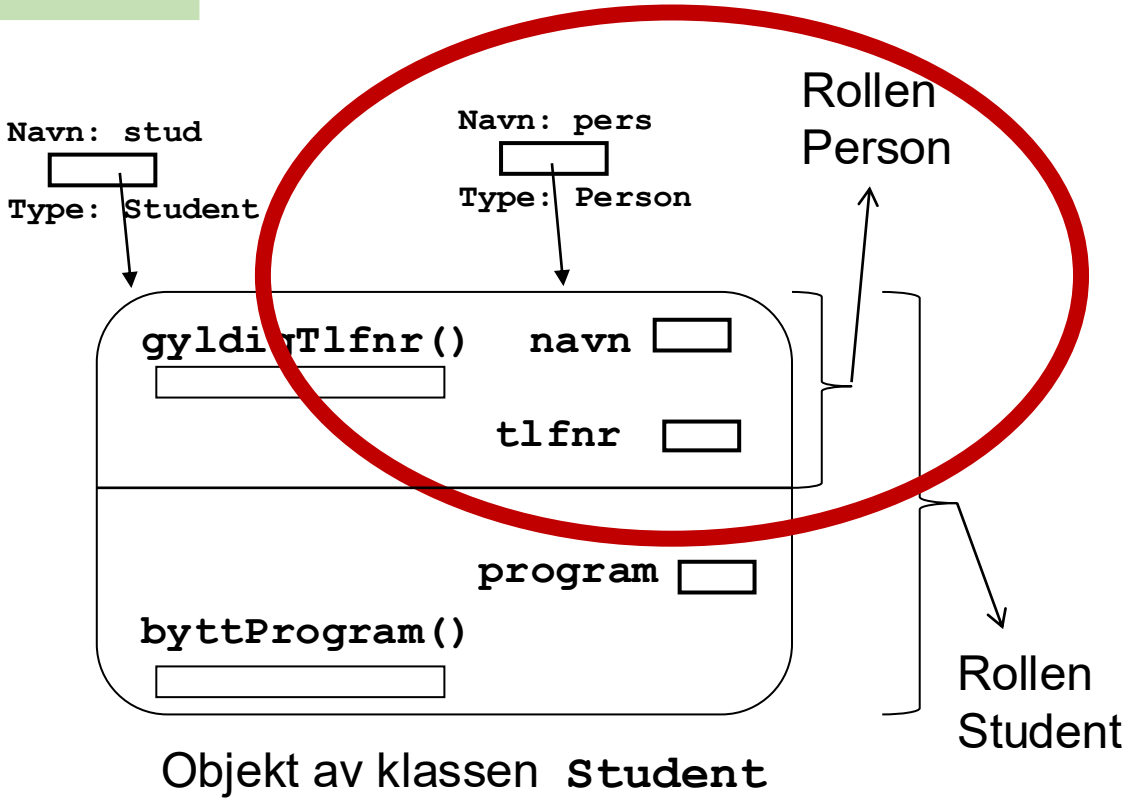
Student-objekt

Ansatt-objekt

Java er et sterkt typet programmeringsspråk: I enden av en **Person**-typet peker vil vi alltid se et objekt med **Person**-egenskaper (eller **null**)

```
Student stud;
Person pers;
stud = new Student();
pers = stud;
```



```
class Person {
   String navn;
   int tlfnr;
   boolean gyldigTlfnr() { ... }
}
```

```
class Student extends Person {
   String program;
   void byttProgram(String nytt) { ... }
}
```

Fra forrige gang:

Modifikatorer i subklasser

private gjør at ingen subklasser kan se denne egenskapen

protected gjør at alle subklasser kan se denne egenskapen
Men ingen utenfor klassen (bortsett fra i samme katalog/pakke)

public gjør egenskapen "offentlig" tilgjengelig, dvs. synlig for alle

```
class Person {
  protected String navn;
  protected int tlfnr;

  public boolean gyldigTlfnr() {
    return tlfnr >= 10000000 && tlfnr <= 99999999;
  }
}
```

Nytt reservert ord / nøkkelord i Java:
protected

Fra forrige gang:

Student og Ansatt med **protected**


```
class Student extends Person {
  protected String program;

  public void byttProgram(String nytt) {
    program = nytt;
  }
}
```

```
class Ansatt extends Person {
  protected int lønnstrinn;
  protected int antallTimer;

  public void lønnstillegg(int tillegg) {
    lønnstrinn += tillegg;
  }
}
```

Om det hadde stått “private String program”, så ville ingen subklasser til Student kunne se denne egenskapen

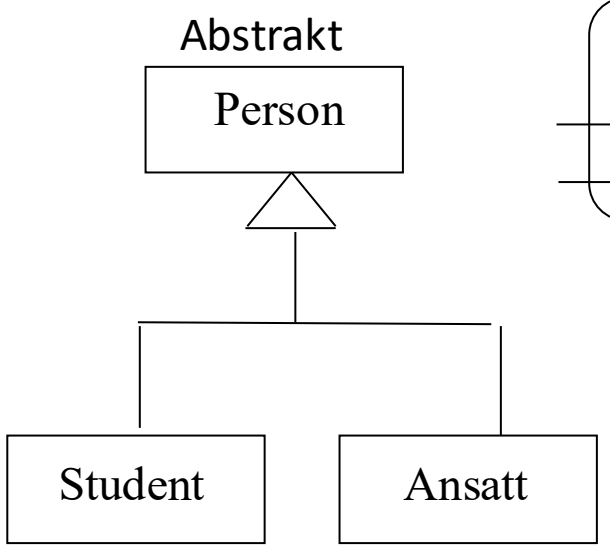
Fra forrige gang:

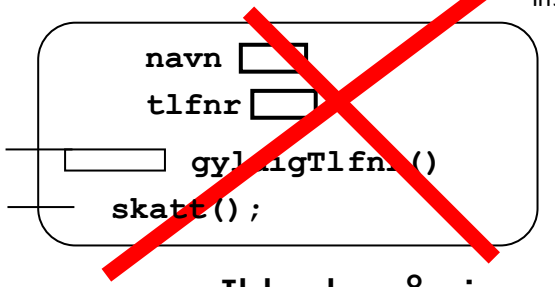
Abstrakte metoder og abstrakte klasser


```
abstract class Person {
  protected String navn;
  protected int tlfnr;
  public abstract float skatt();
  public boolean gyldigTlfnr() { ... }
}
```

```
class Student extends Person {
  protected String program;
  public float skatt() {return 0;}
  void byttProgram(String nytt) { ... }
}
```

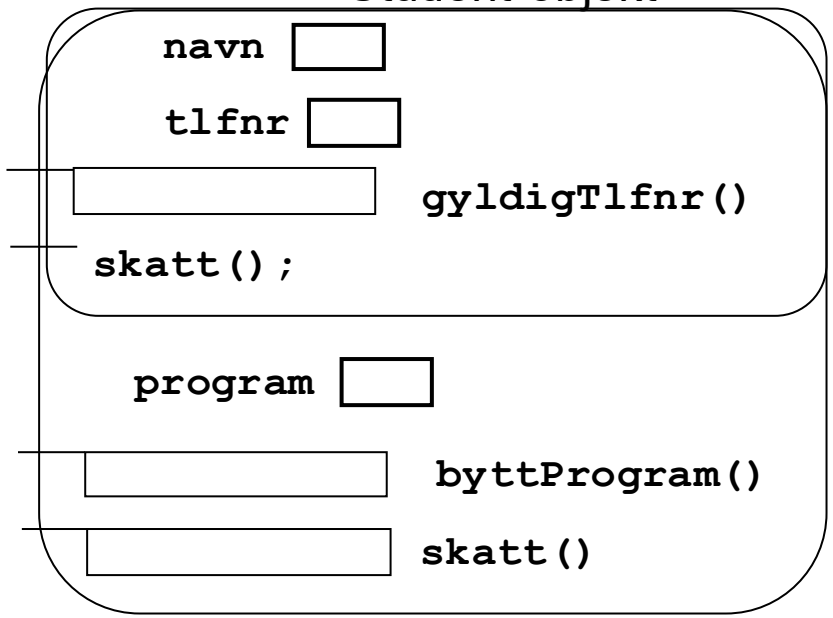
```
class Ansatt extends Person {
  protected int lønnstrinn;
  protected int antallTimer;
  public float skatt() {return 100000;}
  public void lønnstillegg(int tillegg) {...}
}
```


Ikke lov å si
new Person() !

Eksempel på et
Student-objekt

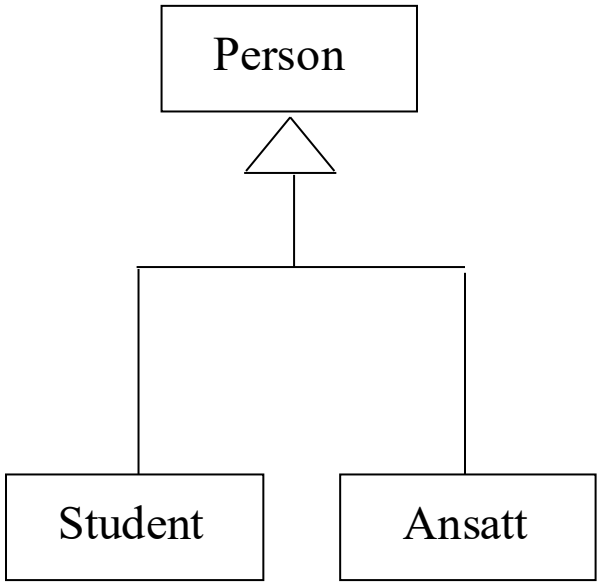

I programmeringsspråkteori er *polymorfisme* bruken av ett symbol for å representere flere forskjellige typer.

I vår kontekst betyr det at en variabel med typen til en *supertype* kan peke på objekter av en *subtype*.

Det høres kanskje komplisert ut, men dette har vi allerede sett. Husk tilbake til Person og Student/Ansatt-hierarkiet.

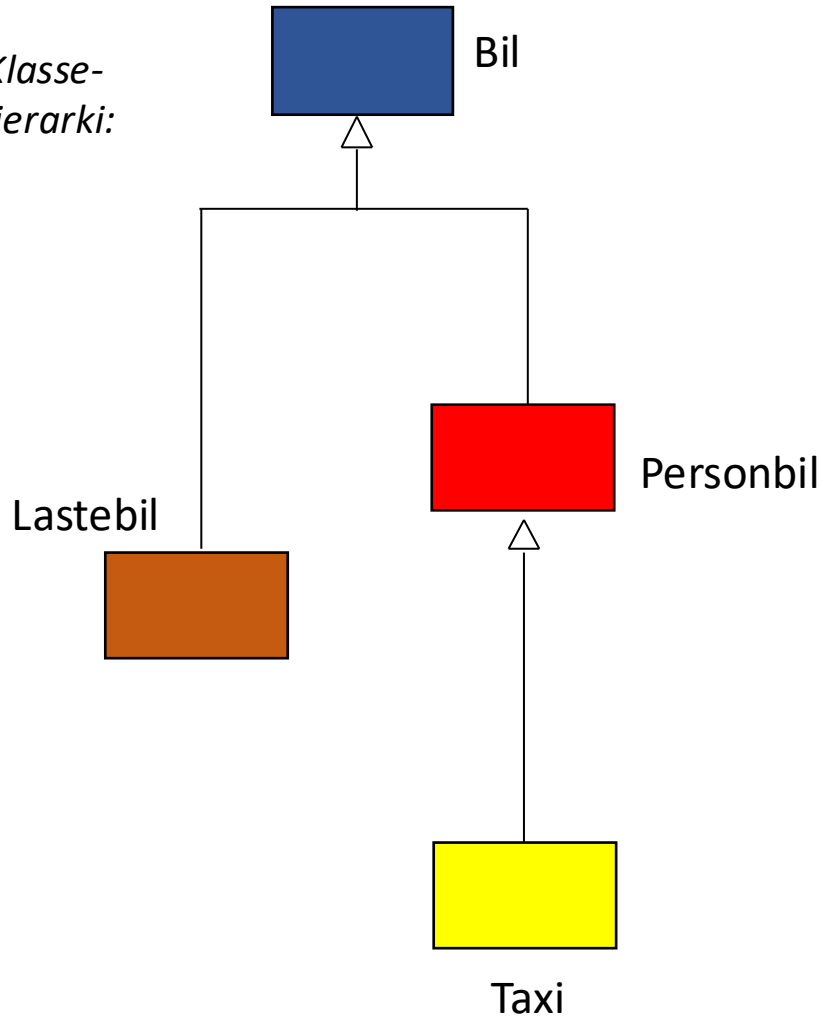
Nytt i dag er at vi skal bruke dette til å kalle forskjellige metoder avhengig av typen til *objektet* vi peker på.

Polymorfisme - motivasjon

Alle biler skal betale skatt – men ikke like mye

Klasse-hierarki:

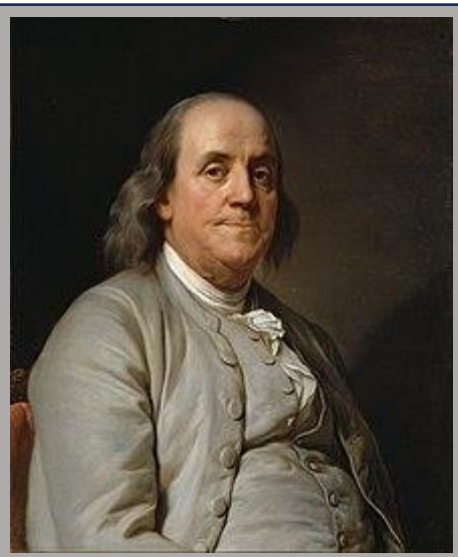

Eksempler på noen objekter

«In this world nothing can be said to be certain, except death and taxes»

- Benjamin Franklin (1706-1790)

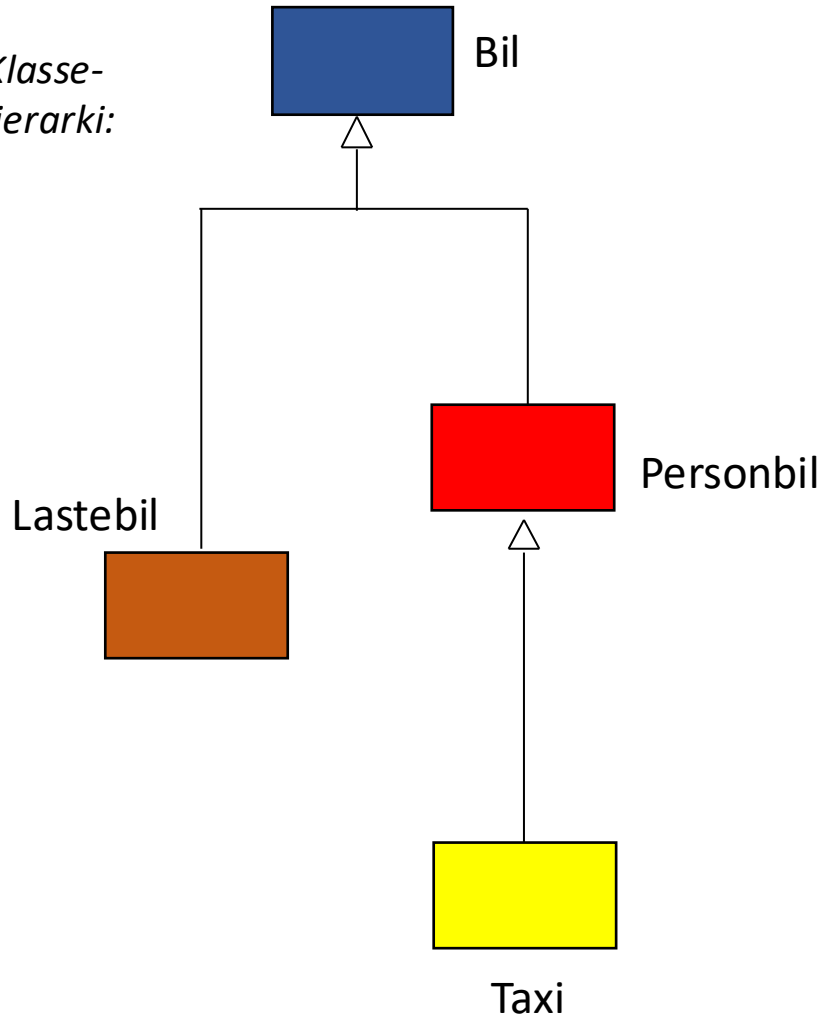
Bilde fra Wikipedia

Polymorfisme

Alle biler betaler skatt – men ikke like mye

Klasse-hierarki:


```
class Bil {
   protected double pris;
   protected String regNr;
   public double skatt(){ return 0; }
}

class Personbil extends Bil {
   protected int antPass;
   public double skatt( ){ return pris; }
   ...
}

class Lastebil extends Bil {
   protected double lasteVekt;
   public double skatt(){ return pris * 0.25; }
   ...
}

class Taxi extends Personbil {
   protected int løyveNr;
   public double skatt(){ return pris * 0.1; }
   ...
}
```

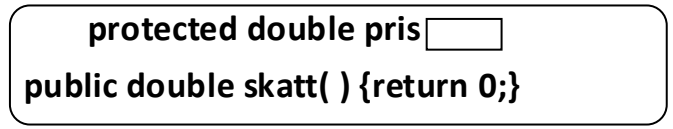
Polymorfisme


```
class Bil {
   protected double pris;
   protected String regNr;
   public double skatt(){ return 0; }
}

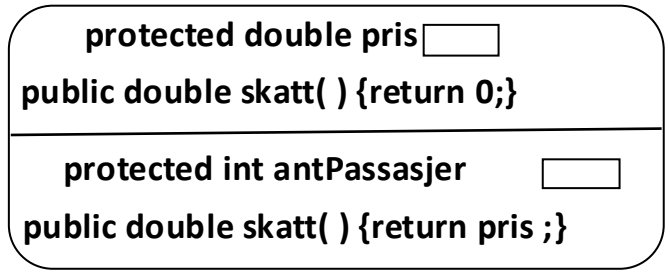
class Personbil extends Bil {
   protected int antPass;
   public double skatt(){ return pris; }
   ...
}

class Lastebil extends Bil {
   protected double lasteVekt;
   public double skatt(){ return pris * 0.25; }
   ...
}

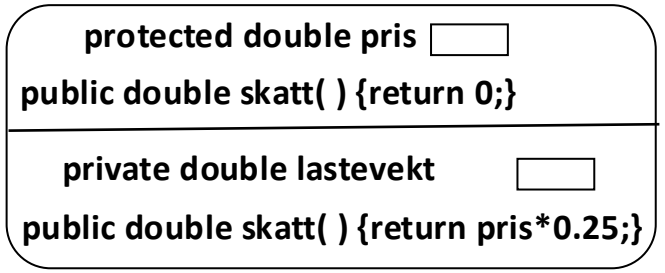
class Taxi extends Personbil {
   protected int løyveNr;
   public double skatt(){ return pris * 0.1; }
   ...
}
```


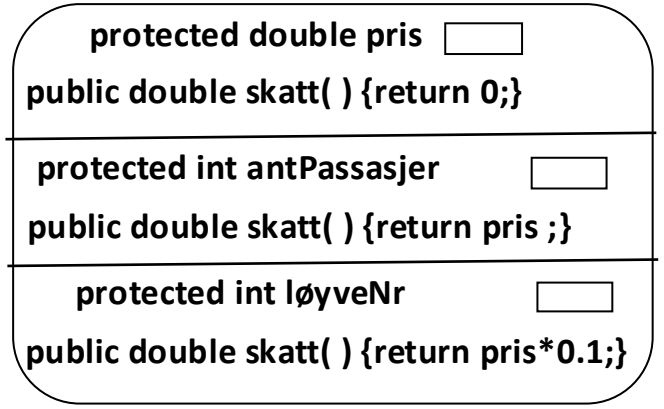
Bil-objekt

Personbil-objekt

Lastebil-objekt

Taxi-objekt

Polymorfi - motivasjon

Vi har en «database» med mange biler

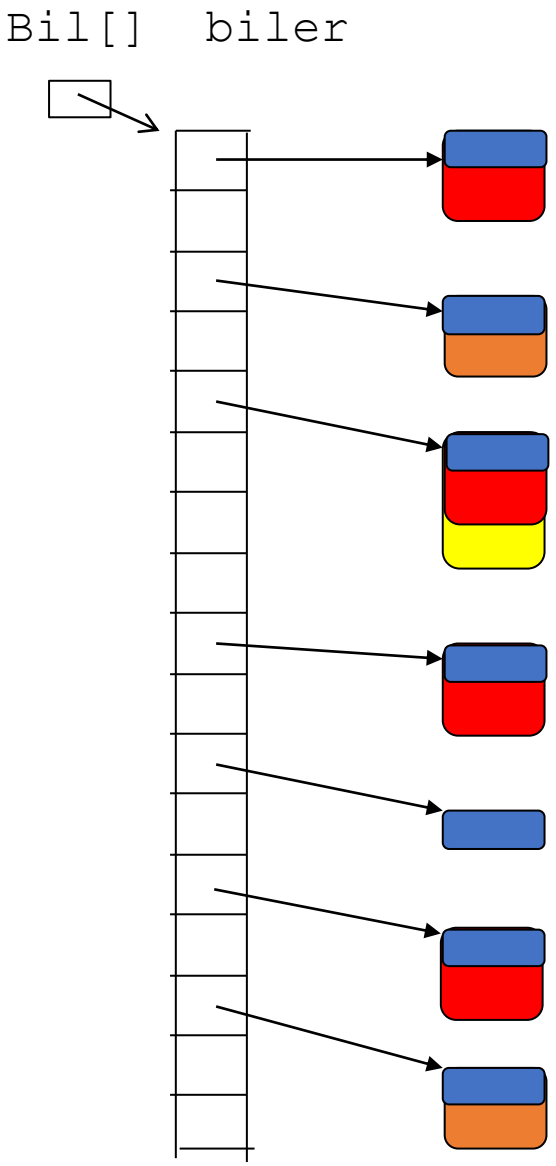
Vi ønsker å skrive ut hva hver enkelt bil i databasen vår skal betale i skatt

```
Bil[] biler = new Bil[1000];

...
// Lag objekter og fyll inn i arrayen

...

for (Bil b: biler) {
   System.out.println("Skatt: " + b.skatt());
}
```


Kompilatoren ser dette:

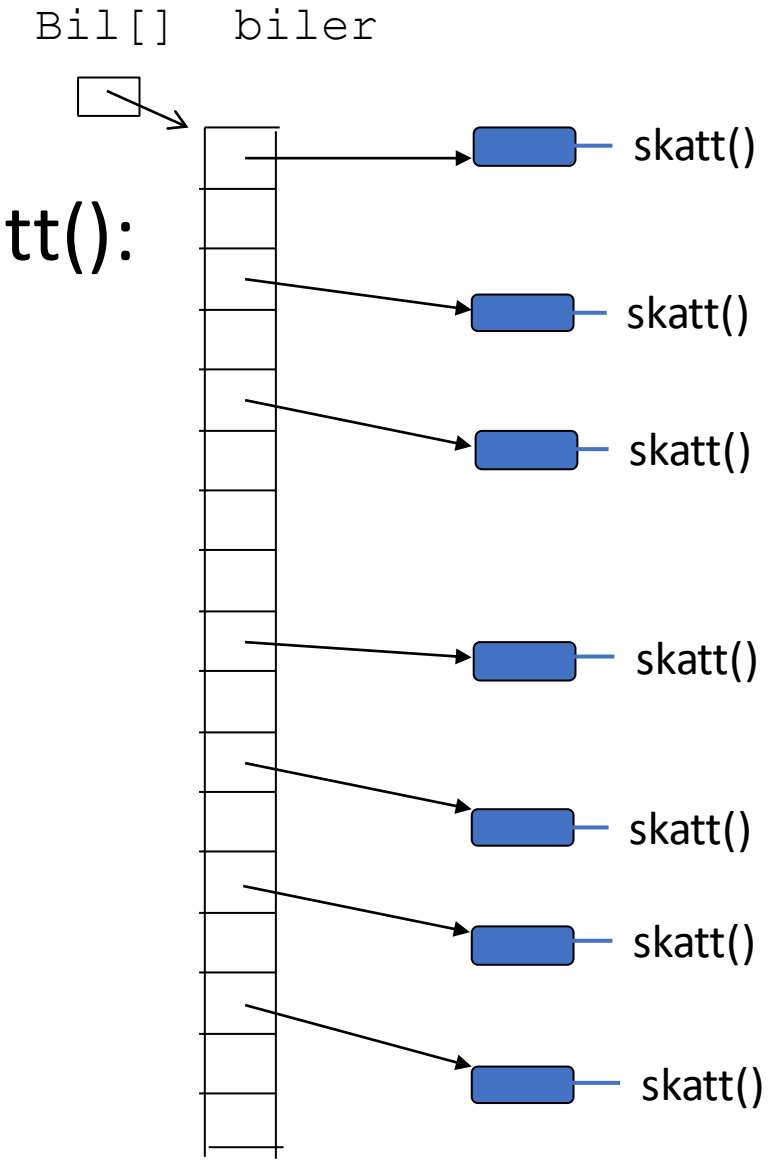
og kan gå ut fra at *alle* biler har skatt():

```
Bil[] biler = new Bil[1000];

...
// Lag objekter og fyll inn i arrayen

...

for (Bil b: biler) {
   System.out.println("Skatt: " + b.skatt());
}
```

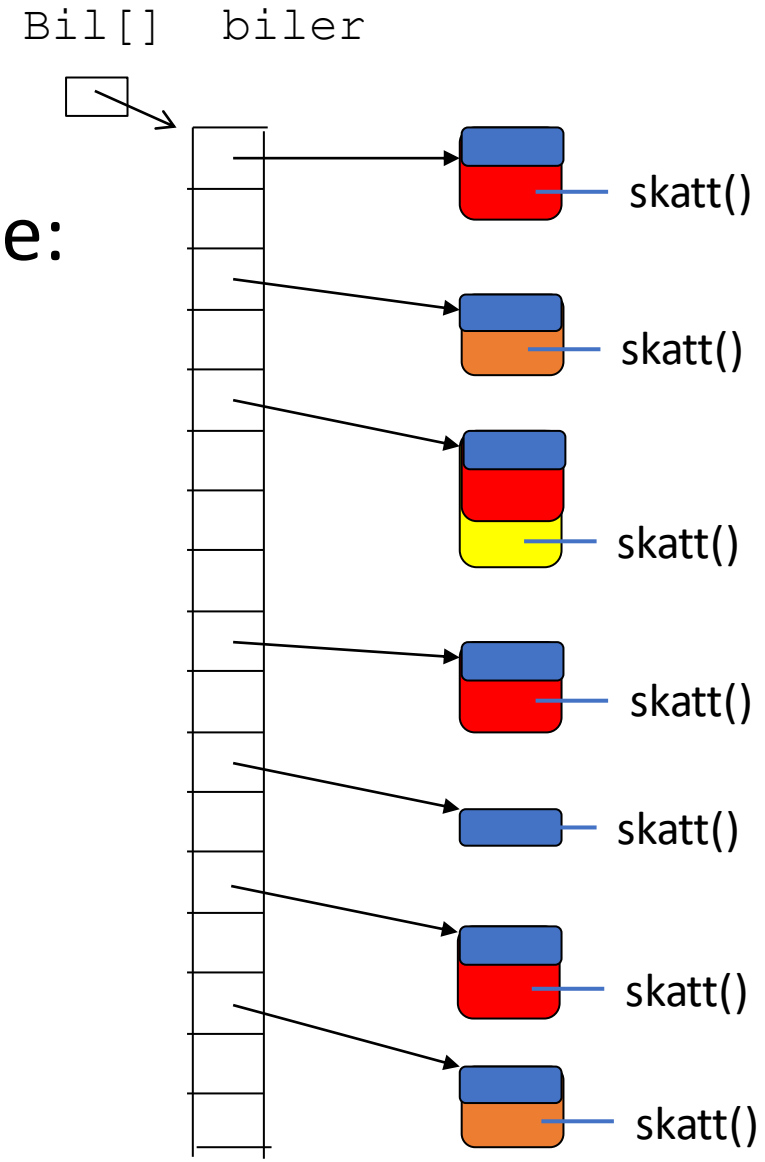

Polymorfi gjør
at kjøretidsystemet gjør dette:

```
Bil[] biler = new Bil[1000];
...
// Lag objekter og fyll inn i arrayen
...

for (Bil b: biler) {
   System.out.println("Skatt: " + b.skatt());
}
```

dvs. kjøretidsystemet bruker metoden
i den «nederste» subklassen i objektet;
det objektet «virkelig» er.

Redefinering av metoder - polymorfi

- Vi har tidligere sett at med subklasser kan vi utvide en eksisterende klasse med nye metoder (og nye variabler)
- En subklasse kan også deklarere en metode med ***samme signatur*** som en metode i superklassen, men med ulikt innhold i subklassen, slik som `skatt()`
- Den nye metoden i subklassen vil redefinere (omdefinere, erstatte, overskrive, overstyre) (engelsk: override) metoden som er definert i superklassen
- Metoder som kan redefineres på denne måten kalles ***polymorfe metoder*** (også kalt *virtuelle* metoder)
- I Java er alle metoder polymorfe, så sant de ikke er deklarert med **final**

- Ved kall på polymorf metode: **Kompilatoren** bestemmer **at** det er lov, **kjøretidsystemet hvilken** metode som utføres, og det er den metoden som er lengst nede i objektets klassehierarki som utføres

```
class Bil {
   protected double pris;
   protected String regNr;
   public double skatt(){ return 0; }
}

class Personbil extends Bil {
   protected int antPass;

   @Override
   public double skatt(){ return pris; }
   ...
}

class Lastebil extends Bil {
   protected double lasteVekt;

   @Override
   public double skatt(){ return pris * 0.25; }
   ...
}

class Taxi extends Personbil {
   protected int løyveNr;

   @Override
   public double skatt(){ return pris *0.1; }
   ...
}
```

Bruk annotasjonen @Override

Bruk annotasjonen:
@Override

```java
class Bil {
   protected double pris;
   protected String regNr;
   public double skatt(){return 0;}
}

class Personbil extends Bil {
   protected int antPass;

   @Override
   public double skatt( ){return pris;}
   ...
}

class Lastebil extends Bil {
   protected double lasteVekt;

   @Override
   public double skatt(int i){return pris * 0.25;}
   ...
}

class Taxi extends Personbil {
   protected int loyveNr;

   @Override
   public double skatt(){return pris *0.1; }
   ...
}
```

Kompilatoren gir feilmelding:

```
PS C:\temp> javac .\Biler.java
.\Biler.java:18: error: method does not override or implement a method from a supertype
   @Override
   ^
1 error
PS C:\temp>
```

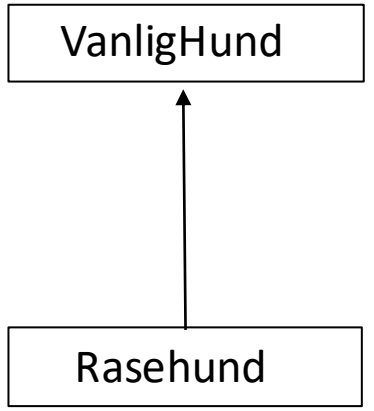
Polymorfi: Nytt eksempel


```
class VanligHund {
   // ...
   public void bjeff() {
      System.out.println("Vov-vov, grrr");
   }
}

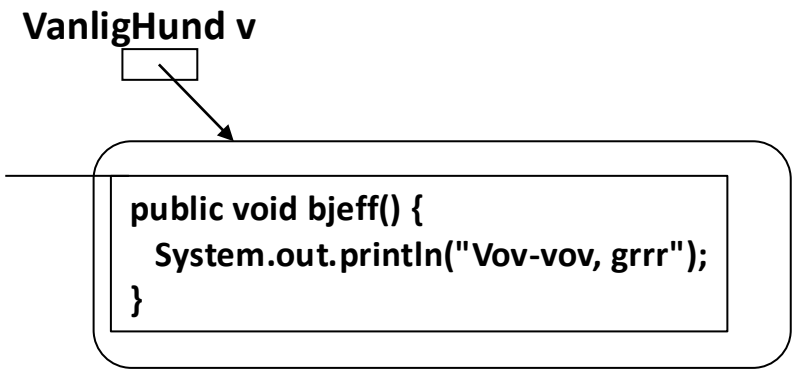
class Rasehund extends VanligHund {
   // ...
   @Override
   public void bjeff() {
      System.out.println("Voff-voff");
   }
}
```

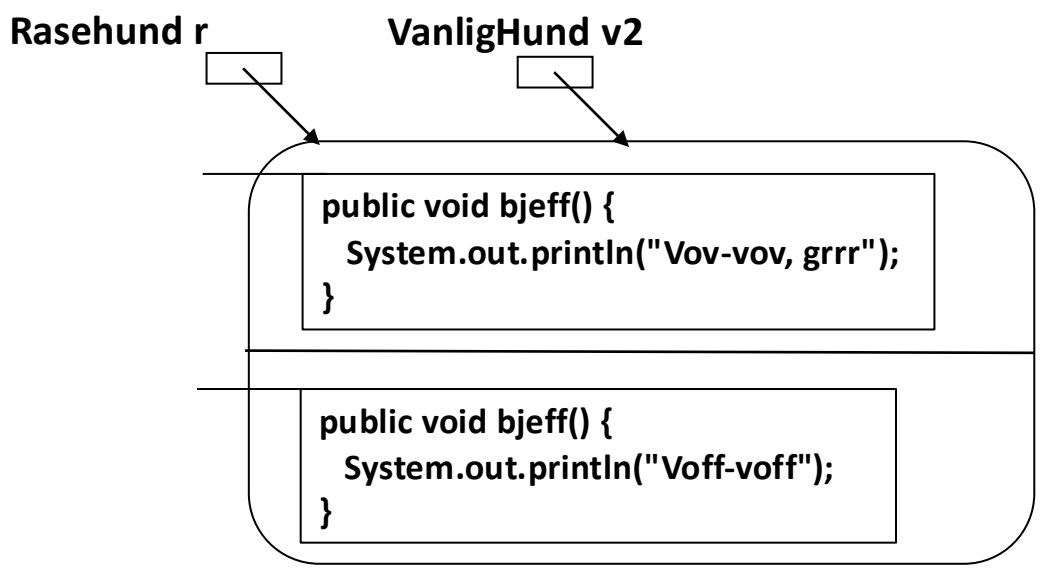
For objekter av typen VanligHund er det denne metoden som gjelder.

For objekter av typen Rasehund er det denne metoden som gjelder.

Polymorfi: eksempel

Anta dette programmet:

```
VanligHund v = new VanligHund();
Rasehund r = new Rasehund();
VanligHund v2 = r;
```

Hva skrives ut ved hvert av kallene:

`v.bjeff();`	Vov-vov, grrr
`r.bjeff();`	Voff-voff
`v2.bjeff();`	Voff-voff

Polymorfi: skrivData

- I universitets-eksemplet så vi at klassene Student og Ansatt (før vi hadde lært om subklasser) hadde nesten like skrivData-metoder:

```
// I klassen Student:
@Override
public void skrivData() {
   System.out.println("Navn: " + navn);
   System.out.println("Telefon: " + tlfnr);
   System.out.println("Studieprogram: " + program);
}
```

```
// I klassen Ansatt:
@Override
public void skrivData() {
   System.out.println("Navn: " + navn);
   System.out.println("Telefon: " + tlfnr);
   System.out.println("Lønnstrinn: " + lønnstrinn);
   System.out.println("Timer: " + antallTimer);
}
```

Nøkkelordet **super**

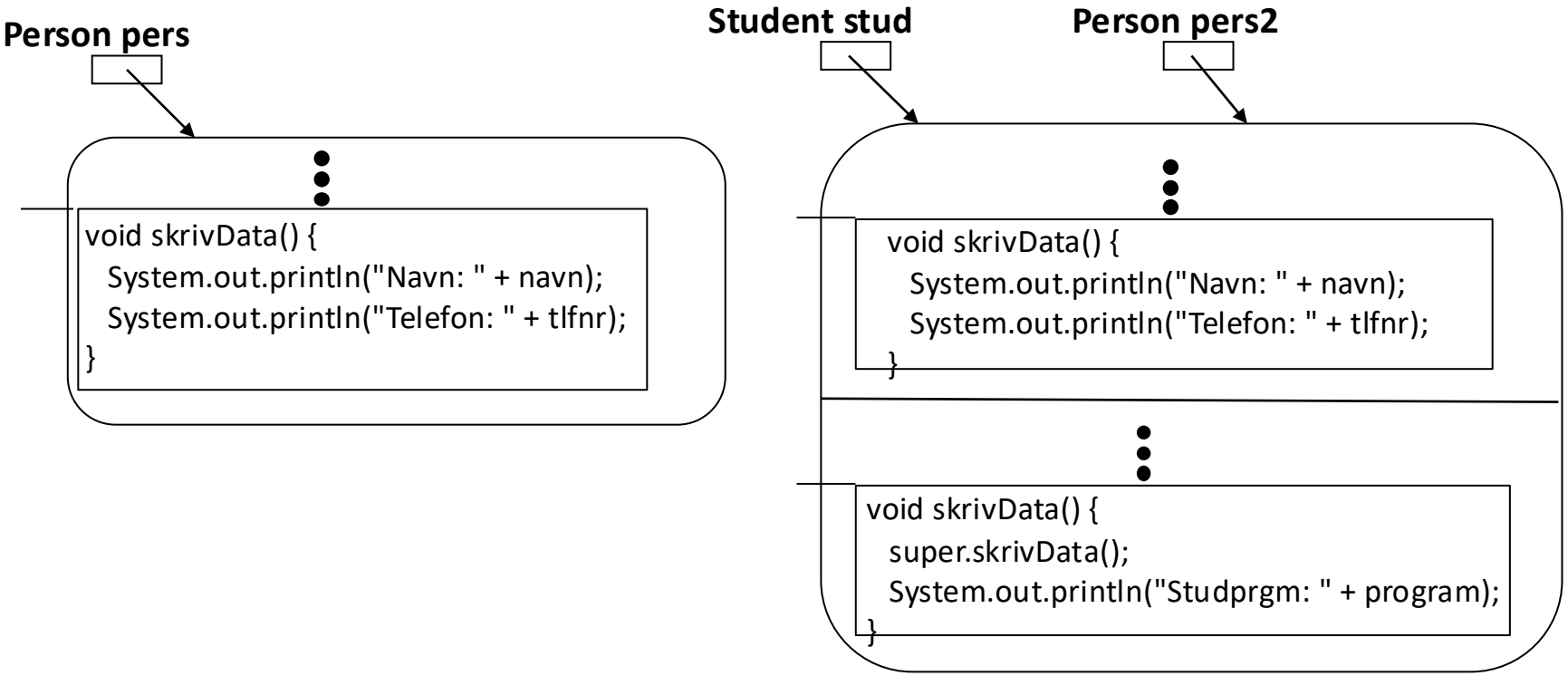
Nøkkelordet **super** brukes til å aksessere variable / metoder i objektets superklasse. Dette kan vi bruke til å la superklassen Person ha en generell **skrivData**, som så kalles i subklassene:

```
// I klassen Person:
public void skrivData() {
   System.out.println("Navn: " + navn);
   System.out.println("Telefon: " + tlfnr);
}
```

```
// I klassen Student:
@Override
public void skrivData() {
   super.skrivData();
   System.out.println("Studieprogram: " + program);
}
```

```
// Tilsvarende i klassen Ansatt:
@Override
public void skrivData() {
   super.skrivData();
   System.out.println("Lønnstrinn: " + lønnstrinn);
   System.out.println("Timer: " + antallTimer);
}
```

```
class StudentRegister {
   public static void main(String [] args) {
      Student stud = new Student();
      Person pers = new Person();
      stud.skrivData(); // Her brukes definisjonen i Student
      pers.skrivData(); // Her brukes definisjonen i Person
      Person pers2 = stud;
      pers2.skrivData(); // Hvilken definisjon benyttes her?
   }
}
```


Overlaste vs. overstyre
Eng.: Overload vs. override

- Det er vanlig å ha flere definisjoner av en metode med samme navn, men med forskjellige parametre (**forskjellige signaturer**)
  f.eks. `System.out.print(19); og System.out.print("Hei");`
- Dette kalles overload på engelsk, overlasting på norsk
- Sett fra Java kunne metodene gjerne hatt helt forskjellige navn.
- Det er pga. at programmet skal leses og forstås (og metodene huskes) av andre mennesker at vi bruker det samme navnet

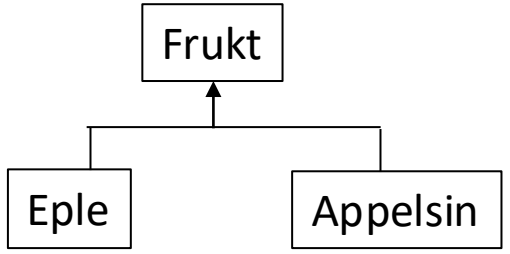
- Overlasting har ikke noe med polymorfi å gjøre
- Overlastede metoder er helt «vanlige» metoder, og kall fungerer på helt vanlig måte

Husk:

Den boolske operatoren **`instanceof`** hjelper oss å finne ut av hvilken klasse et gitt objekt er, noe som er nyttig i mange tilfeller:

```
class TestFrukt {
   public static void main(String[] args) {
      Eple e = new Eple();
      skrivUt(e);
   }
   static void skrivUt(Frukt f) {
      if (f instanceof Eple)
         System.out.println("Dette er et eple!");
      else if (f instanceof Appelsin)
         System.out.println("Dette er en appelsin!");
   }
}
```

```
class Frukt { ... }
class Eple extends Frukt { ... }
class Appelsin extends Frukt { ... }
```


Men: Vi ønsker ofte å unngå `instanceof`

Kanskje et bedre program:

```
class TestFrukt2 {
   public static void main(String[] args) {
      Frukt f = new Eple();
      f.skrivUt( );
   }
}

abstract class Frukt {
   abstract public void skrivUt( );
}

class Eple extends Frukt {
   @Override
   public void skrivUt( ) {
      System.out.println("Jeg er et eple!");
   }
}

class Appelsin extends Frukt {
   @Override
   public void skrivUt( ) {
      System.out.println("Jeg er en appelsin!");
   }
}
```

Istedenfor å teste hvilken klasse objektet er av med **`instanceof`**, ber vi objektet gjøre jobben selv.

Objektet vet jo best selv hva det er, og hva det kan.

Gjenbruk ved hjelp av klasser / subklasser

- Ved ***sammensetning*** / ***komposisjon***
  - Pensum i IN1000
  - Deklarer referanser til objekter av klasser du har skrevet før (eller bibliotheksklasser)
  - Lag objekter av disse klassen
  - Kall på metoder i disse klassene

- Ved ***arv*** (nytt i IN1010):
  - Lag en ny klasse som utvider den eksisterende klassen (spesielt viktig ved litt større klasser)
  - Føy til ekstra variabler og metoder

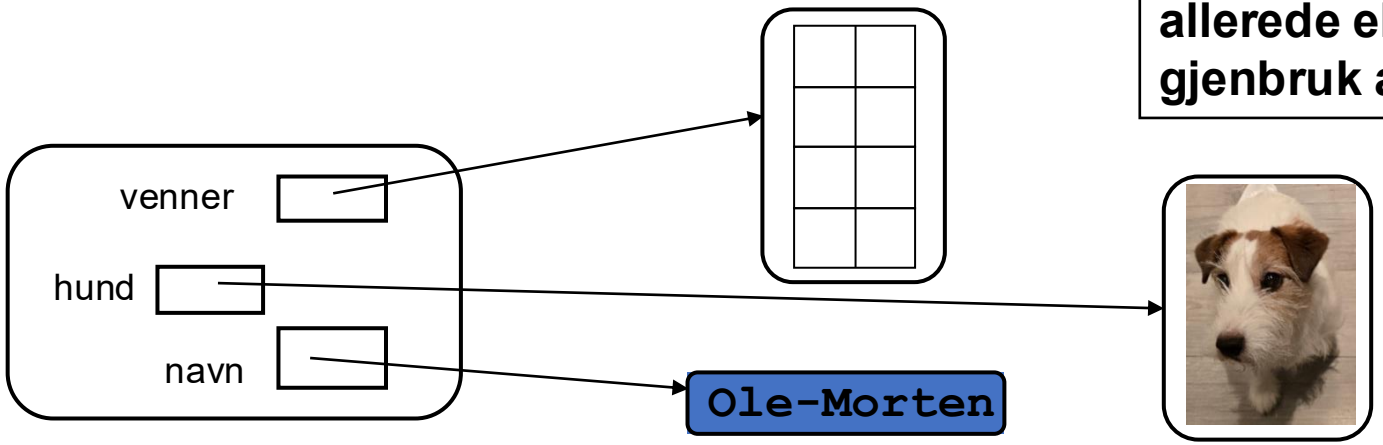
Gjenbruk ved sammensetning / komposisjon

Omtrent som i IN1000. Ikke noe nytt

```
class Demoklasse {
   HashMap<String, Person> venner = new HashMap<String, Person>();
   Husdyr hund = new Hund("Ego");
   String navn = "Ole-Morten";

   /* + Diverse metoder */
}
```

Variablene 'venner', 'hund' og 'navn' er deklarert som referansevariable som peker på objekter av andre klasser **som allerede eksisterer / gjenbruk av klassedefinisjonene**

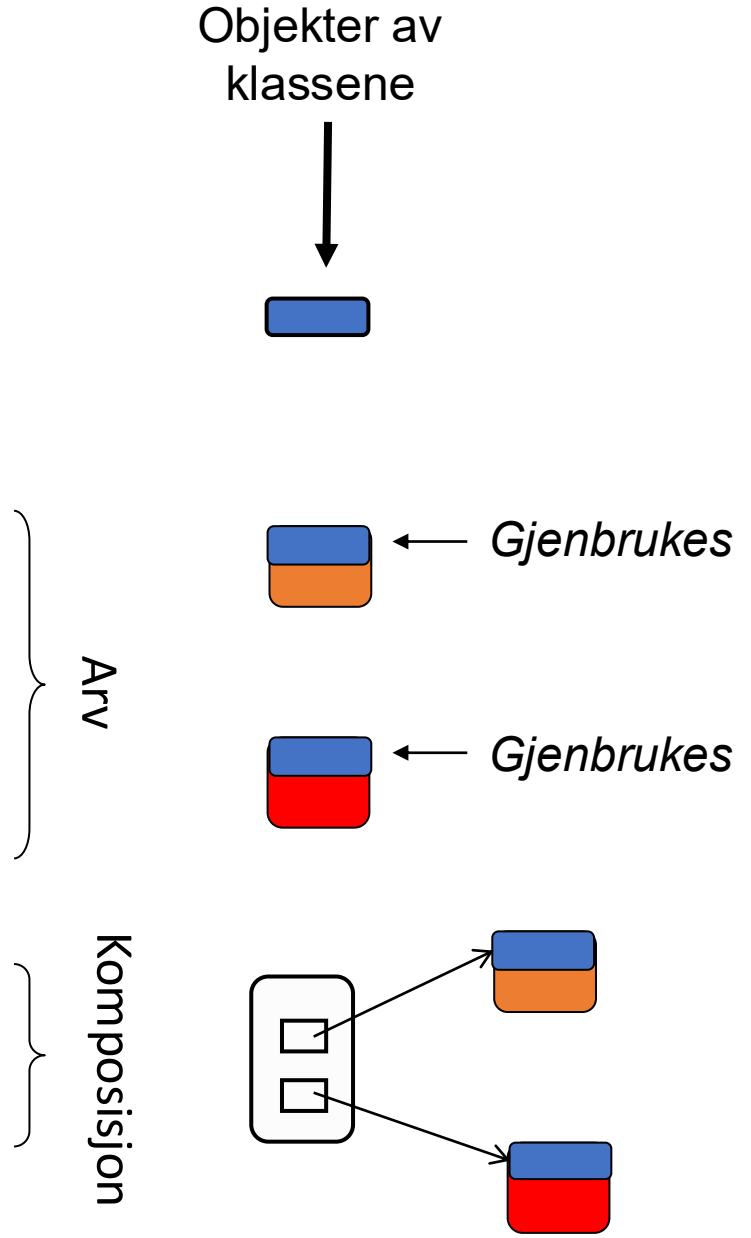
Gjenbruk ved arv
(domenet er et bibliotek)


```
class Bok {
   protected String tittel, forfatter;
}

class Fagbok extends Bok {
   protected double dewey;
}

class Skjønnlitterærbok extends Bok {
   protected String sjanger;
}

class Bibliotek {
   protected Bok b1 = new Fagbok();
   protected Bok b2 = new Skjønnlitterærbok();
}
```


Når skal vi bruke arv?

- Generelt: Ved *er-en* relasjon mellom objektene
  - En Student er en Person
  - En Ansatt er en Person
- Hva med relasjonene
  - roman – bok?
    - En roman *er en* bok (arv)
  - kapittel – bok?
    - Et kapittel *er ikke* en bok, men et kapittel *er en del av* en bok, og en bok *har/består av* kapitler (komposisjon/sammensetning)
- Relasjoner som *har-en* og *består-av* skal ikke modelleres som subklasser, men ved hjelp av sammensetning / komposisjon (som datafelt (konstanter/variabler))

Menti-oppgave

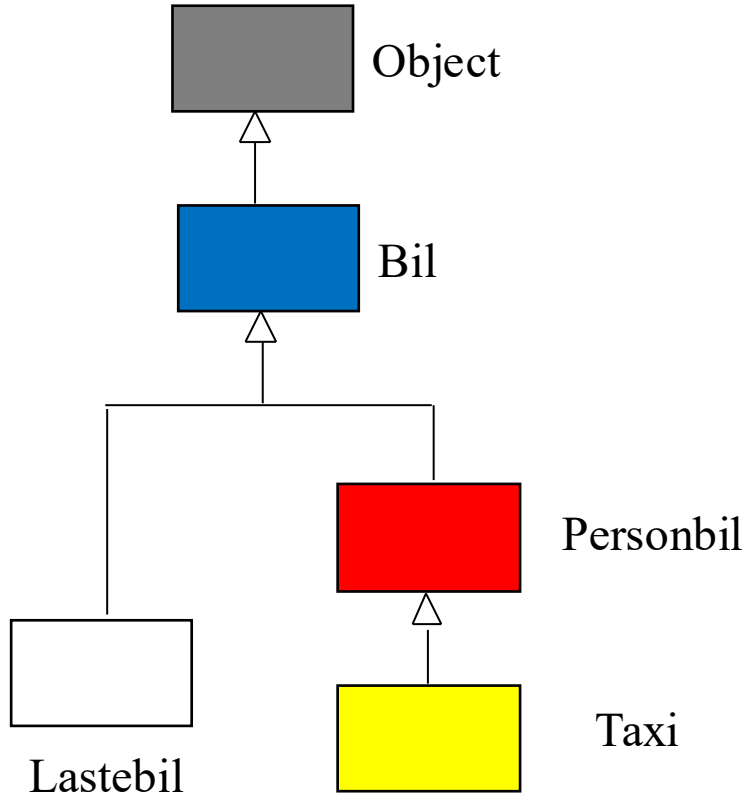
Når er det naturlig å bruke **komposisjon** og når er det naturlig med **arv** ?

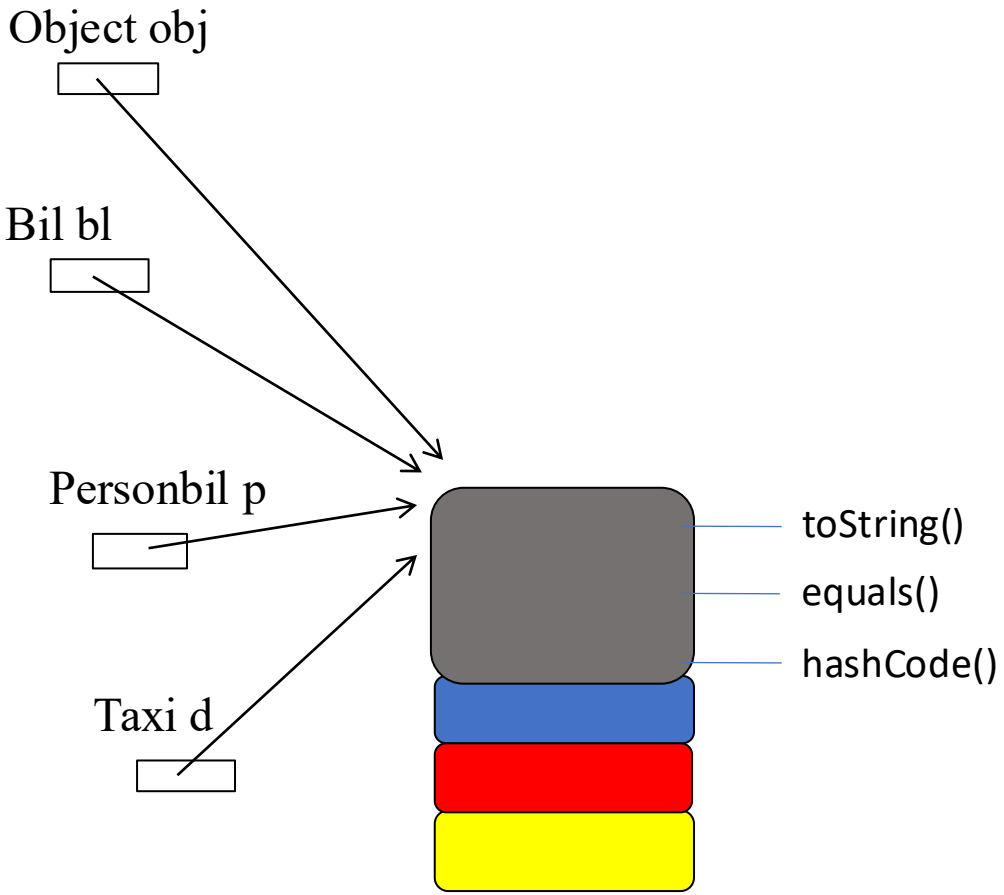
Klassen `Object`

- Klassen Object inneholder bl.a. tre viktige metoder:
  - `String toString( )`
    returnerer en String-representasjon av objektet
  - `boolean equals(Object o)`
    sjekker om to objekter er like (peker to pekere på det samme objektet?)
  - `int hashCode( )`
    returnerer en hash-verdi av objektet
- Disse metodene kan man så selv redefinere til å gjøre noe mer fornuftig
- Poenget er at en bruker av en klasse vet at disse metodene *alltid* vil være definert

class Object

Klassehierarki:

Eksempel på toString og equals


```
class Punkt {
   protected int x, y;
   Punkt(int x0, int y0) {
      x = x0;
      y = y0;
   }
}
```

Anta:

```
Punkt p1 = new Punkt(3,4);
Punkt p2 = new Punkt(3,4);

Punkt2 q1 = new Punkt2(3,4);
Punkt2 q2 = new Punkt2(3,4);
```

```
class Punkt2 {
   protected int x, y;
   Punkt2(int x0, int y0) {
      x = x0;  y = y0;
   }
   @Override
   public String toString() {
      return ("x = "+x+" y = "+y);
   }
   @Override
   public boolean equals(Object o) {
       if (!(o instanceof Punkt2))
          return false;
       Punkt2 p = (Punkt2) o;
       return x == p.x && y == p.y;
   }
}
```

Når vi lager overrides så må signaturen være lik, derfor equals(Object o) og ikke equals(Punkt2 p)

Hva blir nå:

`p1.toString();` **Punkt@4d591d15**
`p1.equals(p2);` **false**

`q1.toString();` **x = 3 y = 4**
`q1.equals(q2);` **true**

(4D591D15 er hash-koden til objektet i det heksadesimale (16-)tall-systemet = 1297685781 i 10-tall-systemet)

UNIVERSITETET I OSLO

toString() kan også kalle på eksisterende metoder

```
class Person {
    String navn;
    int tlfnr;

    public String hentData() {
        String data = "Navn: " + navn + "\r\n" +
            "Telefon: " + tlfnr;
        return data;
    }
}

class Student extends Person {
    String program;

    @Override
    public String hentData() {
       return super.hentData() + "\r\n" +
        "Studieprogram: " + program;
     }

    @Override
    public String toString() {
        return hentData();
    }
}
```

Konstruktører

Ikke noe nytt her

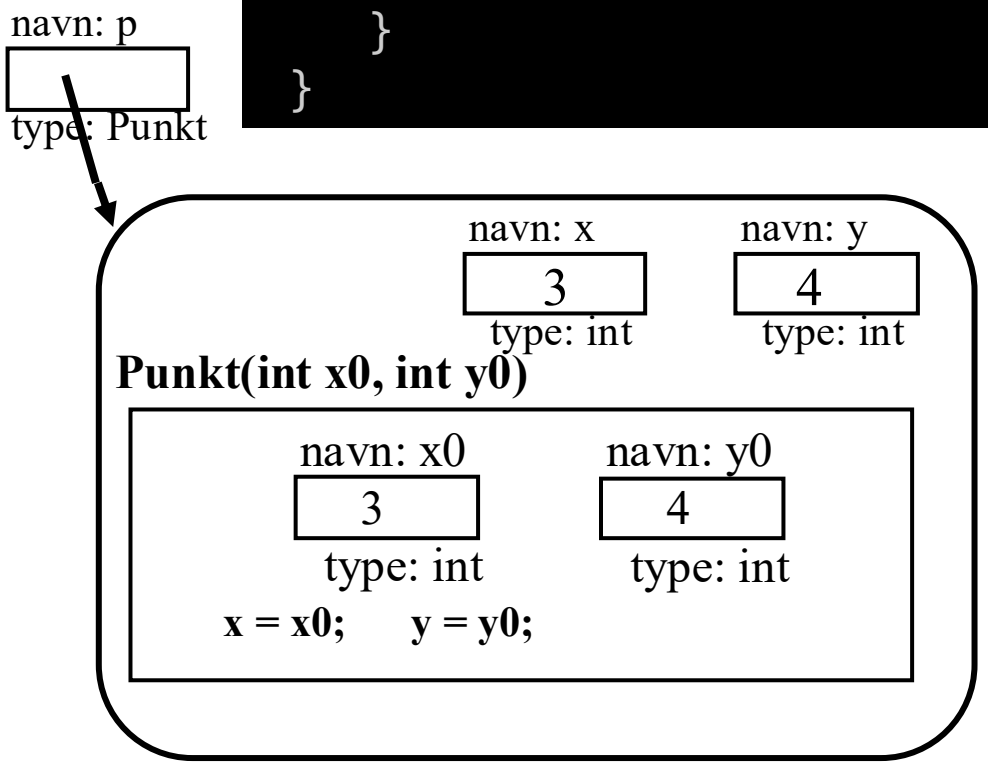
Bruk av konstruktører når vi opererer med "enkle" klasser er ganske ukomplisert. Når vi skriver

```
Punkt p  = new Punkt(3,4);
```

skjer følgende:

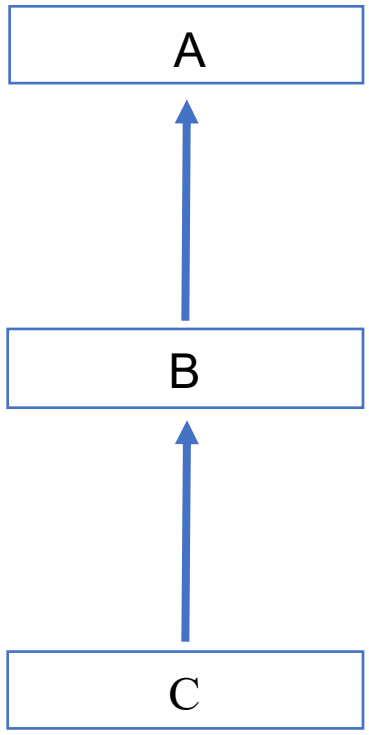
```
class Punkt {
    protected int x, y;
    Punkt(int x0, int y0) {
        x = x0;
        y = y0;
    }
}
```

1. Det settes av plass i intern-minnet til et objekt av klassen Punkt og til referansevariablen p.
2. Variablene x og y blir opprettet inne i objektet (instansvariable)
3. Konstruktør-metoden blir kalt med x0=3 og y0=4.
4. Etter at konstruktøren har satt x=3 og y=4, blir verdien av høyresiden i tilordningen
   Punkt p = new Punkt(3,4)
   adressen (en referanse, peker) til det nye objektet.
5. Tilordningen Punkt p = … utføres, dvs p settes lik adressen / referansen til objektet.

Husk vi kan ha flere konstruktører (med forskjellige parametre)

Konstruktører blir noe mer komplisert når vi opererer med arv

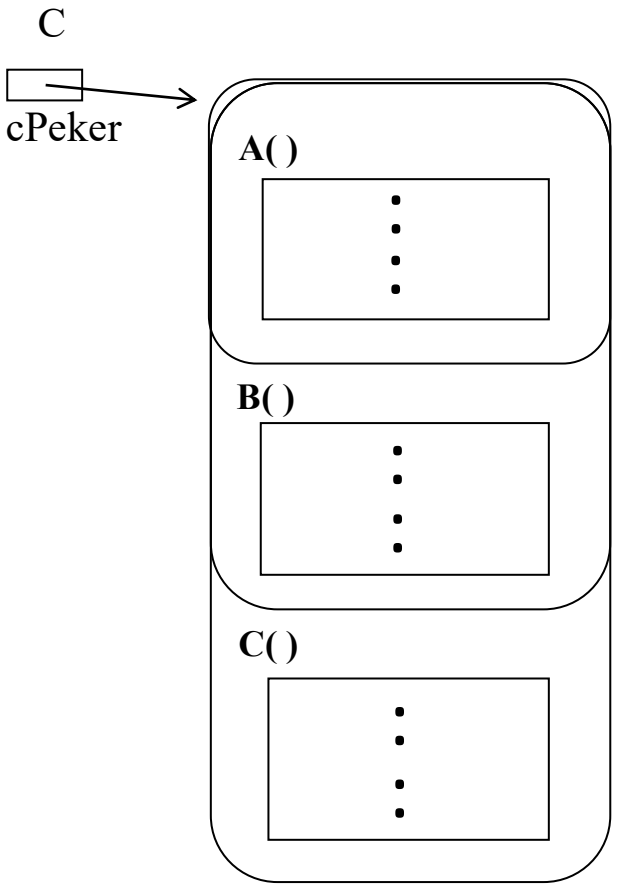
- Anta at vi har deklarert tre klasser:

```
class A { … }
class B extends A { … }
class C extends B { … }
```

- Hvilken / hvilke konstruktør utføres hvis vi skriver

```
C cPeker = new C();
```

?

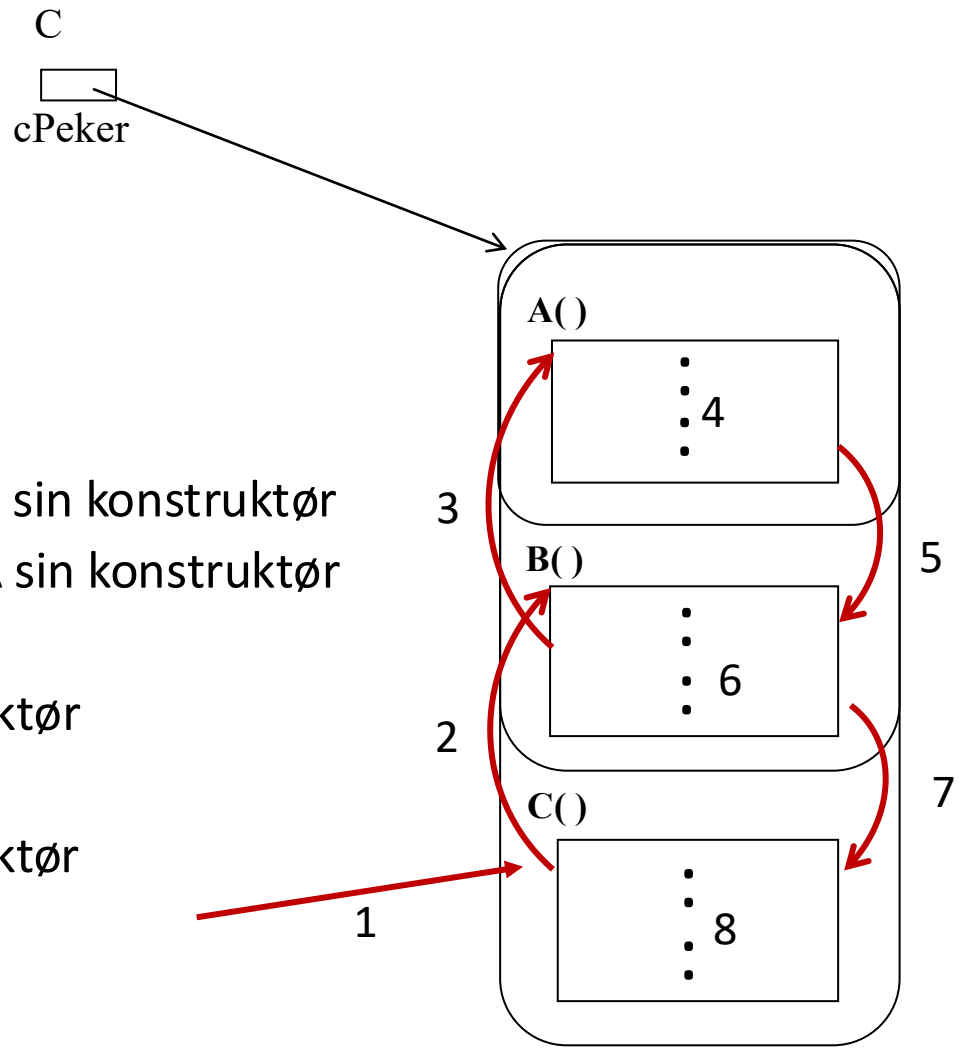

Konstruktører og arv virker slik:

- Anta at vi har deklarert tre klasser:

```
class A { … }
class B extends A { … }
class C extends B { … }
```

- Når vi skriver **`new C()`** skjer følgende:
  1. Konstruktøren til C kalles (som vanlig)
  2. Konstruktøren til C starter med å kalle på B sin konstruktør
  3. Konstruktøren til B starter med å kalle på A sin konstruktør
  4. Så utføres A sin konstruktør
  5. Kontrollen kommer tilbake til B sin konstruktør
  6. Så uføres B sin konstruktør
  7. Kontrollen kommer tilbake til C sin konstruktør
  8. Så uføres C sin konstruktør

Kall på superklassens-konstruktør

- Superklassens konstruktør kalles fra en subklasse ved å si:
  - `super();`
    - vil kalle på en konstruktør uten parametre
  - `super(5, "test");`
    - om vi vil kalle på en konstruktør med to parametre (int og String)
- Et kall på super **må** legges **helt i begynnelsen av** konstruktøren.
- Kaller man ikke super eksplisitt, vil Java **selv legge inn kall på super( )** helt først i konstruktøren når programmet kompileres.
- Hvis en klasse ikke har noen konstruktør, legger Java inn en tom konstruktør med kallet super();

Eksempel 1

Anta at vi har følgende klasser:

```
class Person {
   protected String fødselsnr;

   Person() {
       fødselsnr = "13116900216";
   }
}

class Student extends Person {
   protected int studID;

   Student() {...}
}
```

Anta to konstruktører:

```
Student() {
   super();
   studID = 42;
}
```

eller:

```
Student() {
   studID = 42;
}
```

Disse to er helt ekvivalente!

Hva skjer hvis Student ikke har noen konstruktør?

```
class Student extends Person {
    protected int studID = 42;
}
```

Eksempel 2

Her er noen forslag til konstruktører:

Anta at vi har følgende klasser:

```
class Person {
    protected String fødselsnr;

    Person(String fnr) {
        fødselsnr = fnr;
    }
}

class Student extends Person {
    protected int studID;

    Student() {...}
}
```

```
Student() {
   studID = 42;
}
```

```
Student() {
   super("13116900216");
   studID = 42;
}
```

```
Student(String fnr){
   super(fnr);
   studID = 42;
 }
```

```
Student(String fnr, int id){
   super(fnr);
   studID = id;
}
```


Eksempel 3


```
class Bygning {
   Bygning() {
      System.out.println("Bygning");
   }
}

class Bolighus extends Bygning {
   Bolighus() {
      System.out.println("Bolighus");
   }
}

class Blokk extends Bolighus {
   Blokk() {
      System.out.println("Blokk");
   }

   public static void main(String[] args) {
      new Blokk();
   }
}
```

Hva blir utskriften fra dette programmet?

Når programmet kompileres


```
class Bygning {
   Bygning() {
      System.out.println("Bygning");
   }
}

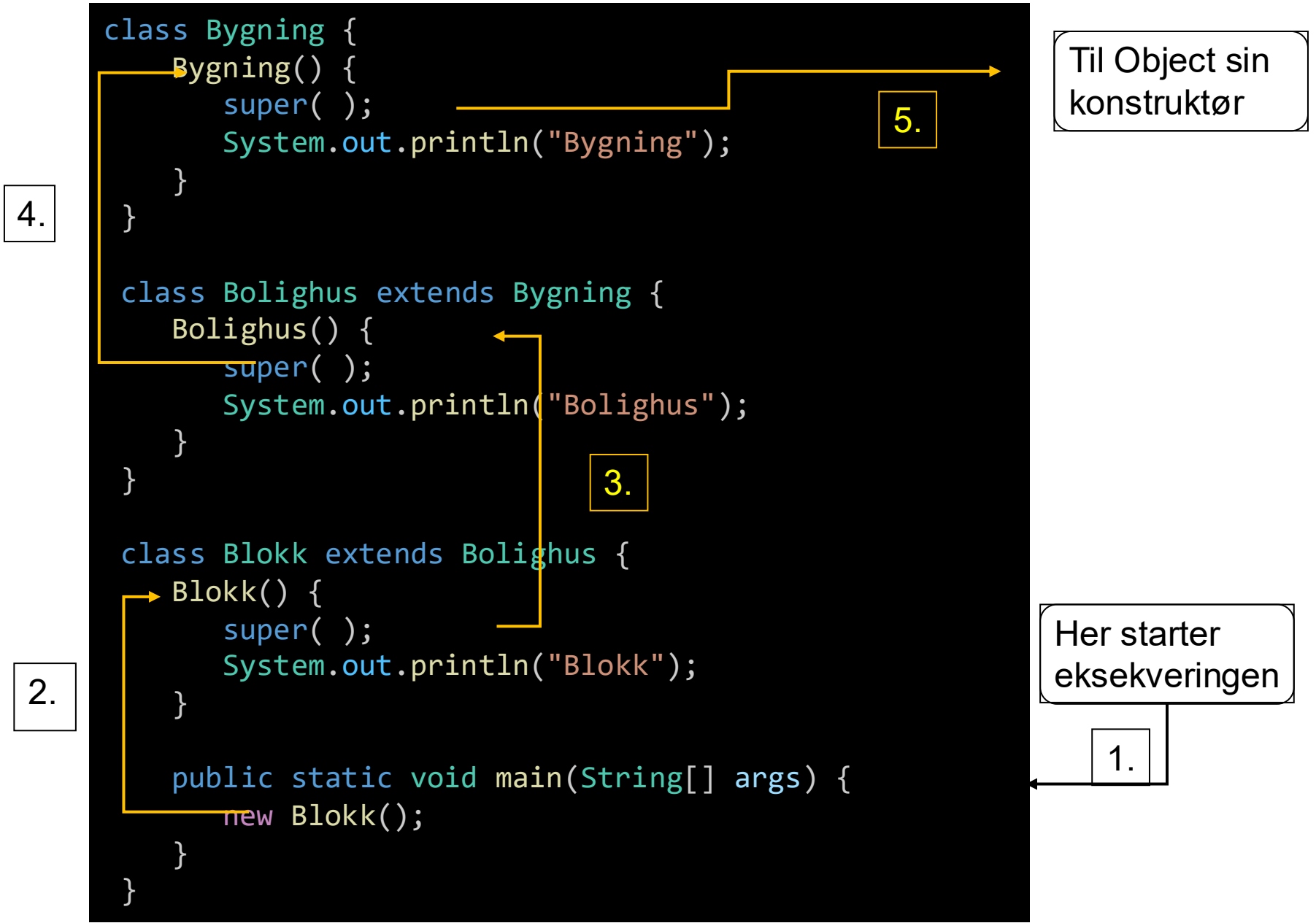
class Bolighus extends Bygning {
   Bolighus() {
      System.out.println("Bolighus");
   }
}

class Blokk extends Bolighus {
   Blokk() {
      System.out.println("Blokk");
   }

   public static void main(String[] args) {
      new Blokk();
   }
}
```

Java føyer selv på 'super()' i disse tre konstruktørene før programmet utføres

Når programmet utføres

Når programmet utføres (forts.)


```
class Bygning {
    Bygning() {
        super( );
        System.out.println("Bygning");
    }
}

class Bolighus extends Bygning {
    Bolighus() {
        super( );
        System.out.println("Bolighus");
    }
}

class Blokk extends Bolighus {
    Blokk() {
        super( );
        System.out.println("Blokk");
    }

    public static void main(String[] args) {
        new Blokk();
    }
}
```

6. Tilbake fra Object sin konstruktør

7. Nå er **Bygning** skrevet ut

8. Nå er **Bolighus** skrevet ut

9. Nå er **Blokk** skrevet ut

Eksempel 4


```
class Bygning {
   Bygning() {
      System.out.println("Bygning");
   }
}

class Bolighus extends Bygning {
   Bolighus(int i) {
      System.out.println("Bolighus nr " + i);
   }
}

class Blokk extends Bolighus {
   Blokk() {
      System.out.println("Blokk");
   }

   public static void main(String[] args) {
      new Blokk();
   }
}
```

Hva skjer i dette eksemplet?

Merk: Konstruktøren i klassen Bolighus har nå en parameter.

Når programmet kompileres


```java
class Bygning {
   Bygning() {
      super( );
      System.out.println("Bygning");
   }
}

class Bolighus extends Bygning {
   Bolighus(int i) {
      super( );
      System.out.println("Bolighus");
   }
}

class Blokk extends Bolighus {
   Blokk() {
      super( );
      System.out.println("Blokk");
   }

   public static void main(String[] args) {
      new Blokk();
   }
}
```

```
PS C:\temp> javac .\Bygninger.java
.\Bygninger.java:14: error: constructor Bolighus in class Bolighus cannot be applied to given types;
    Blokk() {
           ^
  required: int
  found: no arguments
  reason: actual and formal argument lists differ in length
1 error
```

Java legger igjen til kall på super() i alle konstruktørene.

Men: Super-kallet matcher ikke Bolighus-konstruktøren i antall parametre!

Mulige løsninger:

1. Selv legge til kall på super, med argument, i konstruktøren i Blokk.
2. Legge til en tom konstruktør i Bolighus.

Flere konstruktører


```
class Bygning {
    Bygning() {
        System.out.println("Bygning");
    }
}

class Bolighus extends Bygning {
    Bolighus() {
        System.out.println("Bolighus");
    }
    Bolighus(int i) {
        System.out.println("Bolighus nr " + i);
    }
}

class Blokk extends Bolighus {
    Blokk() {
        System.out.println("Blokk");
    }

    public static void main(String[] args) {
        new Blokk();
    }
}
```

Da brukes den konstruktøren som har de samme parametrene som på kallstedet (samme som overlasting)

NB! Det er forskjell på super.m(…) og super(. . .)

```java
class Person {
   String navn;
   int tlfnr;

   public void skrivData() {
      System.out.println("Navn: " + navn);
      System.out.println("Telefon: " + tlfnr);
   }
}

class Student extends Person {
   String program;

   @Override
   public void skrivData() {
      super.skrivData();
      System.out.println("Studieprogram: " + program);
   }
```

```java
class Bygning {
    Bygning() {
       System.out.println("Bygning");
    }
 }

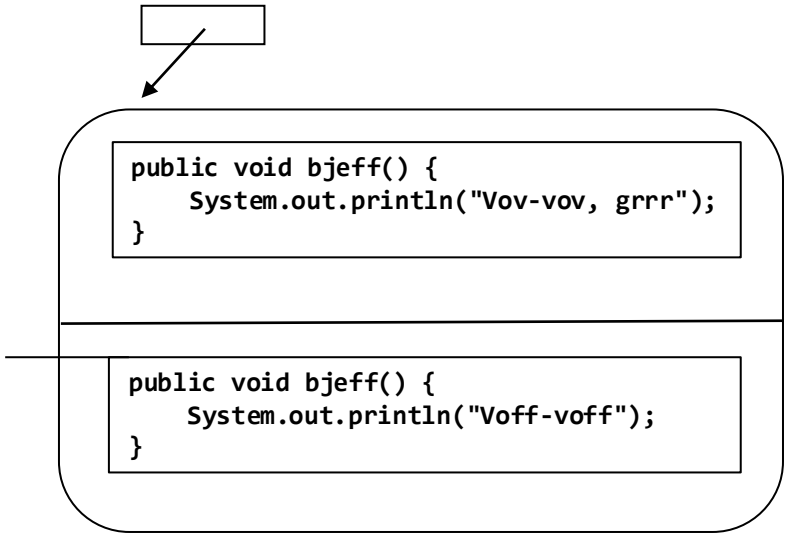
class Bolighus extends Bygning {
   Bolighus() {
      super( );
      System.out.println("Bolighus");
   }
}
```

Hoved "take-away" i dag: polymorfi

Dette er en rasehund (men den oppfører seg ikke alltid sånn)

```
VanligHund v = new Rasehund();
```


VanligHund-del av objektet

Rasehund-del av objektet

Dette er et rasehundobjekt inne i datamaskinen

`v.bjeff( ) gir "Voff-voff"`

Oppsummering

- Polymorfi lar subklasser overstyre/redefinere oppførsel fra superklassen
  - At kallet *kan* utføres bestemmes av kompilatoren
  - *Hvilken* metode som utføres ved kjøring bestemmes av kjøretidsystemet
    - Det er den metoden i objektet som er definert dypest i klassehierarkiet som utføres
  - Metodene må da ha samme signatur, dette kalles overstyring (engelsk: override)
- Samme navn, ulik signatur, kalles overlasting (engelsk: overload)
- Tenk gjennom når det passer med arv, og når det passer med komposisjon
  - Er-en vs har-en
- Konstruktører i klasser og subklasser, man kaller *alltid* superklassens konstruktør

Foto: Ingve Moss Liknes

Neste gang: bruk av interface/grensesnitt